

1986. évi 14. törvényerejű rendelet

a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában az 1980. évi október 25. napján kelt szerződés kihirdetéséről¹

Hatályos: 2007. 01. 01. – 2022. 07. 31.

(A Magyar Népköztársaság² Elnöki Tanácsa csatlakozó okiratának letétbe helyezése a Holland Királyság Külügyminisztériumánál az 1986. évi április hó 7. napján megtörtént.)

1. § A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, az 1980. évi október 25. napján kelt szerződést e törvényerejű rendelettel kihirdeti.

2. §³ A szerződés hivatalos magyar nyelvű fordítása a következő:

„Egyezmény a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól

Az ezen Egyezményt aláíró Államok abbeli meggyőződésükben, hogy a gyermekelhelyezési ügyekben a gyermekek érdekei bírnak a legnagyobb jelentőséggel, avégett, hogy nemzetközileg védjék a gyermekeket jogellenes elvitelük vagy elrejtésük káros következményeitől, avégett, hogy megteremtsék a gyermekeknek a szokásos tartózkodási helyük szerinti Államba történő azonnali visszavitelük biztosítására szolgáló eljárást és a láthatási jog védelmét biztosítsák, elhatározták, hogy a fenti célok elérésére Egyezményt kötnek és az alábbi rendelkezésekben állapodtak meg:

I. fejezet - az Egyezmény alkalmazási területe

1. cikk

Az Egyezmény célja

- a) biztosítani a bármelyik Szerződő Államba jogellenesen elvitt vagy ott elrejtett gyermekek azonnali visszajuttatását;
- b) valamint azt, hogy a gyermekek feletti felügyelet, illetve a láthatás gyakorlására szolgáló – az egyik Szerződő Állam jogrendszeréből folyó – jogot a többi Szerződő Államban ténylegesen tiszteletben tartsák.

2. cikk

A Szerződő Államok minden megfelelő intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy területi határaikon belül biztosítsák az Egyezmény céljainak érvényre jutását. E célból a rendelkezésre álló eljárások közül azt alkalmazzák, amelyik a lehető legkisebb idővesztéssel jár.

3. cikk

A gyermek elvitele vagy elrejtése jogellenes, ha az

- a) sérti az azon Szerződő Állam jogrendszere szerint egy személynek, egy intézménynek vagy bármilyen más szervnek – akár együttesen, akár külön-külön – juttatott felügyeleti jogot, amelyben a gyermeknek az elvitelét vagy elrejtését közvetlenül megelőzően a szokásos tartózkodási helye volt; és
 - b) ezeket a jogokat az elvitel vagy elrejtés időpontjában – együttesen vagy külön-külön – gyakorolták vagy azok gyakorlásában éppen az elvitel vagy elrejtés akadályozta meg az arra jogosultakat.
- Az a) pontban említett felügyeleti jogosultság keletkezhet különösen jogszabály, bírói vagy államigazgatási határozat, vagy az azon Állam joga szerint joghatással bíró egyezség alapján.

4. cikk

Az Egyezmény minden olyan gyermek vonatkozásában alkalmazandó, akinek a felügyelet vagy láthatás jogának bármiféle megsértését közvetlenül megelőzően az egyik Szerződő Államban szokásos tartózkodási helye volt. Az Egyezmény nem alkalmazható, ha a gyermek betölti a 16. életévét.

5. cikk

Az Egyezmény alkalmazásában

a) a „felügyeleti jog” magában foglalja a gyermek személye felőli gondoskodás jogát, így különösen a jogosultságot a gyermek lakóhelyének meghatározására;

b) a „láthatási jog” magában foglalja a gyermeknek a szokásos tartózkodási helyéről egy másik helyre a korlátozott időtartamra történő elvitelének jogát.

II. fejezet - Központi hatóságok

6. cikk

Minden Szerződő Állam egy Központi Hatóságot jelöl ki az Egyezmény által erre a hatóságra hárított feladatok ellátására.

A Szövetségi Államok, a több jogrendszerrel vagy autonóm területi egységekkel rendelkező Államok több Központi Hatóságot is kijelölhetnek és meghatározhatják azok illetékességi területét. Ha egy Állam egynél több Központi Hatóságot jelöl ki, ezek közül kijelöli azt a Központi Hatóságot is, melyhez a kérelmek az Államon belüli megfelelő Központi Hatósághoz történő továbbítás végett intézhetők.⁴

7. cikk

A gyermekek azonnali visszavitelének és az Egyezmény más céljai elérésének biztosítása végett a Központi Hatóságok együttműködnek egymással és támogatják az Államuk hatáskörrel bíró szervei közti együttműködést.

Így különösen – akár közvetlenül, akár bármiféle közvetítőn keresztül – minden szükséges intézkedést megtesznek avégett, hogy

a) kiderítsék a jogellenesen elvitt vagy elrejtett gyermek tartózkodási helyét;

b) ideiglenes intézkedésekkel vagy azok kezdeményezésével megakadályozzák, hogy a gyermeket további ártalom vagy az érdekelt feleket további sérelem érje;

c) biztosítsák a gyermek önkéntes visszavitelét vagy az ügy békés elintézését;

d) szükség esetén információt cseréljenek a gyermek szociális hátteréről;

e) általános jellegű tájékoztatást nyújtsanak az Egyezmény alkalmazásával kapcsolatban saját Államuk jogáról;

f) a gyermek visszavitele érdekében bírói vagy államigazgatási eljárásokat kezdeményezzenek, vagy azokat megkönnyítsék, és – adott esetben – lépéseket tegyenek a láthatási jog tényleges gyakorlásának megszervezésére vagy biztosítására;

g) ha a körülmények úgy kívánják, jogi segítséget és tanácsot nyújtsanak, vagy az azzal való ellátást megkönnyítsék, beleértve jogi tanácsadó részvételét is;

h) megtegyék a gyermek biztonságos visszaviteléhez szükséges államigazgatási előkészületeket;

i) az Egyezmény alkalmazásával kapcsolatban folyamatosan tájékoztassák egymást, és – amennyire lehetséges – az Egyezmény alkalmazásának valamennyi akadályát megszüntessék.

III. fejezet - A gyermekek visszavitele

8. cikk

Az a személy, intézmény vagy más szerv, amely azt állítja, hogy a gyermeket a gyermek feletti felügyeleti jog megsértésével vitték vagy rejtették el, a gyermek visszavételének biztosításában való közreműködés iránt akár a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti, akár bármely más Szerződő Állam Központi Hatóságához fordulhat.

A kérelemnek tartalmaznia kell

a) a kérelmező, a gyermek és azon személy személyazonosságával kapcsolatos információt, aki feltehetően elvitte vagy elrejtette a gyermeket;

b) ha rendelkezésre áll, a gyermek születésének időpontját;

c) annak a körülménynek a megjelölését, amelyre a kérelmező a gyermek visszavitele iránti kérelmét alapítja;

d) minden rendelkezésre álló információt a gyermek valószínű tartózkodási helyéről és arról a személyről, akivel a gyermek feltételezhetően együtt van.

A kérelemhez csatolható

e) bármely – jelentőséggel bíró – határozat vagy egyezség hitelesített másolata;

f) a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti Állam Központi Hatósága vagy más, arra jogosult hatósága vagy személy által az Állam – e tekintetben jelentőséggel bíró – jogszabályairól kiadott igazolás vagy tanúsítvány (törvénybizonyítvány);

g) bármely más releváns okirat.

9. cikk

Ha az a Központi Hatóság, amelyhez a 8. cikk szerinti kérelmet intézték, okkal hiheti, hogy a gyermek egy másik Szerződő Államban van: a kérelmet közvetlenül és késedelem nélkül továbbítja a másik Szerződő Állam Központi Hatóságához és erről – az esettől függően – vagy a megkereső Központi Hatóságot vagy a kérelmezőt értesíti.

10. cikk

Annak az Államnak a Központi Hatósága, ahol a gyermek van, a gyermek önkéntes visszavételének elérése érdekében minden szükséges intézkedést megtesz vagy azok megtételét kezdeményezi.

11. cikk

A szerződő Államok igazságügyi vagy államigazgatási szervei késedelem nélkül járnak el a gyermekek visszavételével kapcsolatos eljárásokban.

Ha az érintett igazságügyi vagy államigazgatási szerv az eljárás megindításától számított hat héten belül nem hozott határozatot, a kérelmező vagy a megkeresett Állam Központi Hatósága – saját kezdeményezésére vagy a megkereső Állam Központi Hatóságának kérésére – a késedelem okáról nyilatkozatot kérhet. Ha a válasz a megkeresett Állam Központi Hatóságához érkezik, ez a hatóság a választ – az esettől függően – megkereső Állam Központi Hatóságához vagy a kérelmezőhöz továbbítja.

12. cikk

Ha a gyermek jogellenes elvitelének vagy elrejtésének a 3. cikk szerinti esetében a gyermek jogellenes elvitelétől vagy elrejtésétől az eljárásnak azon Szerződő Állam igazságügyi vagy államigazgatási szervei előtti megindításaig, ahol a gyermek van, egy évnél kevesebb idő telt el, az érintett hatóság haladéktalanul elrendeli a gyermek visszavételét.

Az igazságügyi vagy államigazgatási szerv akkor is elrendeli a gyermek visszavételét, ha az eljárást az előző bekezdésében említett egyéves határidő lejártá után indították, kivéve, ha bizonyítják, hogy a gyermek már beilleszkedett új környezetébe.

Ha a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szerve okkal hiheti, hogy a gyermeket egy másik Szerződő Államba vitték, az eljárást felfüggesztheti vagy a kérelmet elutasíthatja.

13. cikk

Az előző cikkben foglalt rendelkezések ellenére a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szerve nem köteles elrendelni a gyermek visszavételét, ha az azt ellenző személy, intézmény vagy más szerv bizonyítja, hogy

a) a gyermek felett felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv az elvitel vagy elrejtés időpontjában nem gyakorolta ténylegesen e jogokat, illetve előzetesen vagy utólag hozzájárult az elvitelhez vagy elrejtéshez;

b) a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki vagy bármi más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára.

Az igazságügyi vagy államigazgatási szerv akkor is megtagadhatja a gyermek visszavitelének elrendelését, ha úgy találja, hogy a gyermek ellenzi a visszavitelét és elérte már az érettségnek azt a fokát, amikor nézetei már számításba veendőek.

Az e cikkben meghatározott körülmények mérlegelése során az igazságügyi vagy államigazgatási szervek figyelembe veszik a gyermek szociális háttéréről a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti Központi Hatóság vagy más – hatáskörrel bíró – hatóság által szolgáltatott információt.

14. cikk

Annak megállapítása során, hogy volt-e a 3. cikk értelmében vett jogellenes elvitel vagy elrejtés, a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szervei más Állam jogát, igazságügyi vagy államigazgatási határozatait anélkül veheti közvetlenül figyelembe, hogy a külföldi jog bizonyítására, illetve a külföldi határozatok elismerésére egyébként alkalmazandó külön eljárásokhoz kellene folyamodniuk, függetlenül attól, hogy azokat a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti Államban formálisan elismerik-e vagy sem.

15. cikk

A Szerződő Államok igazságügyi és államigazgatási szervei a gyermek visszavitelére vonatkozó döntés meghozatala előtt megkövetelhetik, hogy a kérelmező szerezzen be a gyermek szokásos tartózkodási helye szerinti Állam hatóságaitól egy olyan értelmű határozatot, mely szerint a gyermek elvitele vagy elrejtése az Egyezmény 3. cikke értelmében jogellenes volt – feltéve, hogy abban az államban ilyen határozat egyáltalán beszerezhető. A Szerződő Államok Központi Hatóságai – amennyire lehetséges – támogatják a kérelmezőket az ilyen határozat beszerzésében.

16. cikk

A gyermeknek a 3. cikk értelmében vett jogellenes elviteléről vagy elrejtéséről szóló értesítés kézhezvételét követően annak a Szerződő Államnak az igazságügyi vagy államigazgatási szervei, ahová a gyermeket vitték, vagy ahol a gyermeket elrejtették, mindaddig nem döntenek a szülői felügyeleti jog érdemét illetően, amíg nem születik határozat arról, hogy a gyermeket az ezen Egyezmény szerinti eljárásban nem kell visszavinni; feltéve, hogy az ezen Egyezmény szerinti kérelem az értesítés kézhezvételétől számított ésszerű időn belül megérkezik.

17. cikk

Önmagában az a tény, hogy a szülői felügyeletet illetően van a megkeresett Államban hozott vagy ott elismerhető határozat, még nem alap a gyermeknek az Egyezmény szerinti eljárásban való visszavitele megtagadására, de a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szervei az Egyezmény alkalmazása során figyelembe vehetik e határozat indokait.

18. cikk

E Fejezet rendelkezései nem korlátozzák az igazságügyi vagy államigazgatási szerv jogát arra, hogy a gyermek visszavitelét bármikor elrendelje.

19. cikk

A gyermek visszaviteléről az Egyezmény szerinti eljárásban hozott határozat nem tekinthető a szülői felügyeleti jog érdekében való döntésnek.

20. cikk